

Finansdepartementet
Budgetavdelningen, EU-budgetenheten

9 juli 2024

FACKFÖRBUNDET STS YTTRANDE ÖVER BETÄNKANDET EN NY ORGANISATION FÖR FÖRVALTNING AV EU-MEDEL (SOU 2024:22)

Dnr: Fi2024/00894

Fackförbundet ST representerar en stor andel av arbetstagarna på Svenska ESF-rådet och medlemmarna återfinns i de flesta delar av organisationen. Vi har därigenom ingående kunskaper om verksamheten. Vi har därtill långtgående erfarenheter från tidigare omorganisationer som skett i statsförvaltningen.

Synpunkterna som lämnas i detta yttrande koncentreras till de förslag i betänkandet som berör Fackförbundet STs medlemmar särskilt; att lägga ned ESF-rådet och att förvaltningen av Europeiska Socialfonden från 2028 skall ingå i Tillväxtverkets myndighetsuppdrag.

Fackförbundet ST **avstyrker** förslaget att Tillväxtverket skall agera förvaltande myndighet för Europeiska Socialfonden och att myndigheten Svenska ESF-rådet skall läggas ned. I det följande utvecklas skälen till vårt ställningstagande.

Ambitionen att effektivisera kan få motsatt effekt

I betänkandet argumenteras för att en inordning av Svenska ESF-rådet i Tillväxtverket ska leda till en effektivisering av förvaltningen av Europeiska Socialfonden. Fackförbundet ST uppfattar däremot inte att det i betänkandet framkommer uppgifter om att fondförvaltningen i dagsläget är ineffektiv. Vår bedömning är att processen med omställningen och sammanslagningen snarare riskerar att leda till att en redan effektiv förvaltning blir ineffektiv. Förslaget löper därmed stor risk att bli kontraproduktivt.

Specialistkompetens behövs, men kan gå förlorad vid en sammanslagning

En myndighet utför sitt uppdrag genom kompetenta medarbetare. Svenska ESF-rådet är en specialiserad myndighet som är organiserad primärt för att effektivt förvalta Europeiska Socialfonden. Vi befarar dock att utredningen underskattat komplexiteten i det myndighetsutövande som utförs av myndighetens anställda. Det finns därför stora risker

med en sammanslagning där vare sig framtida organisering eller kompetens kommer matcha myndighetsuppdraget.

Det finns en risk för betydande kompetenstapp från Svenska ESF-rådet i och med en sammanslagning. Den höga och specialiserade kompetens som idag finns inom organisationen, både regionalt och centralt, kan i delar gå förlorad på grund av den osäkerhet som föreligger och i samband med den förändring som sammanslagningen kommer innebära. Den kompetens som finns inom Tillväxtverket idag går inte att likställa med den som finns på Svenska ESF-rådet, varför ett betydande kompetenstapp skulle få stora effekter för den framtida förvaltningen av Europeiska Socialfonden.

Utredningen nämner specifikt Svenska ESF-rådets tidigare omlokalisering som en erfarenhet som bör beaktas vid en sammanslagning. Vid omlokaliseringsbeslutet skedde ett omfattande kompetenstapp inom förvaltningsorganisationen och den nationella enheten. Det tog därefter många år för myndigheten att fylla det kompetenstapp som uppstod i och med omlokaliseringen. Risken med ännu en omställning i form av en sammanslagning är att det kan ske ytterligare ett omfattande kompetenstapp, vilket kommer påverka genomförandet av myndighetens uppdrag.

Förvaltningen av Europeiska Socialfonden riskeras trängas undan

Fackförbundet ST ser också en risk att förvaltningen av Europeiska Socialfonden kommer att förminskas och prioriteras ned vid en sammanslagning. Svenska ESF-rådet skulle gå från en förvaltande myndighet till att bli en mindre del av Tillväxtverket (som dessutom ligger under ett annat departement). Det riskerar leda till att Europeiska Socialfonden inte prioriteras i tillräcklig grad, vilket kan försvåra utförandet av uppdraget för medarbetare. Det skulle ha direkt påverkan på mottagare av stödet och därmed för måluppfyllelsen inom fondens olika programområden.

Vår uppfattning är att den del av Tillväxtverkets uppdrag som liknar ESF-rådets, förvaltningen av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), inte är en högt prioriterad del av Tillväxtverkets verksamhet. Det beror sannolikt på att arbetet med Eruf skiljer ut sig från andra uppdrag inom myndigheten. Europeiska Socialfonden skulle riskera bli ännu en udda fågel i Tillväxtverkets verksamhet.

Tillväxtverket genomgår betydande förändringar

Slutligen är det också av relevans för förslagets genomförbarhet att Tillväxtverket genomgår eller står inför förändringsprocesser. För det första befinner sig myndigheten för närvarande i en verksamhetsomställning. Myndigheten expanderade kraftigt under pandemin genom det uppdrag de fick kopplat till korttidsstödet. När det uppdraget fasades ut behövde myndigheten istället krympa. För det andra är myndigheten föremål för en utredning om huruvida dess uppgift inom totalförsvaret ska utökas, närmare bestämt om myndigheten ska bli sektorsansvarig- och beredskapsmyndighet för varor och tjänster inom industrin (SOU 2024:19).

Dessa och eventuella andra förändringsprocessers påverkan på Tillväxtverket behöver analyseras noggrant när det övervägs om det är lämpligt att inordna förvaltningen av Europeiska Socialfonden i myndigheten.

Björn Hallberg

Utredare, Fackförbundet ST

Britta Lejon

Förbundsordförande, Fackförbundet ST